

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ МАКРО- І МІКРОЕКОНОМІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

заступник декана

з навчально-методичної роботи

Олена ЛЮБКІНА

«31» серпня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
З АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	05 “Соціальні та поведінкові науки”
Спеціальність	051 “Економіка”
Освітній ступінь	магістр
Освітня програма	Економіка та економічна політика

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	IV
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диф. залік

*Відповідальний за асистентську практику від
кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки:*

Маслов Анатолій Олександрович, д.е.н., професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.

КИЇВ – 2021

Розробники:

д.е.н., проф. Базилевич В.Д.,
д.е.н., проф. Гражевська Н.І.,
д.е.н., проф. Маслов А.О.,
д.е.н., проф. Осецький В.Л.,
к.е.н., ас. Мостепанюк А.В.

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

Протокол № 12 від «25» червня 2021 року

Завідувач кафедри економічної теорії,
макро- і мікроекономіки

(підпис)

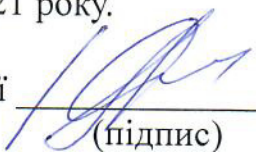
Надія ГРАЖЕВСЬКА
(прізвище та ініціали)

«25» червня 2021 року.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Марія КНІР
(прізвище та ініціали)

«31» серпня 2021 року.

ВСТУП

1. Метою асистентської практики є поглиблення і закріплення знань студентів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел у процесі підготовки лекційних і семінарських занять; застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для ОП «Економіка та економічна політика».

Об'єктом асистентської практики є навчальний процес підготовки фахівців за відповідним фаховим напрямом, що відбуваються безпосередньо у навчальному процесі на економічному та інших факультетах Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Предметом асистентської практики є окрема дисципліна фундаментального чи професійно-орієнтованого циклу навчального плану, що відповідає напрямку наукових досліджень студента та узгоджується з темою його магістерської роботи.

2. Попередні вимоги до проходження асистентської практики

1. *Знати* основи педагогічної та організаційно-управлінської діяльності у закладі вищої освіти, що здобуваються під час прослуховування визначеної освітньо-науковою програмою навчальних дисциплін «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача» та «Методика викладання економічних дисциплін у закладах вищої освіти».

2. *Мати навички* пошуку, систематизації та аналітичної обробки різних видів інформації; підготовки та оформлення матеріалів дослідження; підготовки презентацій у відповідних програмах (PowerPoint).

3. *Володіти* навичками публічних виступів.

3. Анотація

Асистентська практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка та економічна політика».

Даний вид практики передбачає набуття магістрами знань і вмінь щодо організації навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних фахових дисциплін та забезпечення навчальної діяльності студентів; науково-методичної роботи; оволодіння компетентностями практичної викладацької діяльності та сучасними методами організаційно-управлінської роботи у навчальних закладах.

Тривалість асистентської практики визначається навчальним планом, терміни – графіком навчального процесу на відповідний рік.

4. Завдання асистентської практики

Асистентська практика передбачає набуття здобувачами вищої освіти наступних компетентностей:

Назва компетентності	Код компетентності
<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Інтегральна компетентність</i>	
Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки та економічної політики або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.	ІК
<i>Загальні компетентності</i>	
Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ЗК 3.
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.	ЗК 4.
Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань (мотивів) і принципів академічної доброчесності.	ЗК 7.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	
Здатність до професійної комунікації в сфері економіки та економічної політики іноземною мовою.	СК 2.
Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень.	СК 11.
Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах вищої освіти.	СК 12.
Здатність самостійно здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки та економічної політики.	СК 13.

5. Результати асистентської практики

Результати практики (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4: автономія та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) набуття	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці
Код	Результати практики			
1.1	Знати цілі, мету, методологію, понятійно-категоріальний апарат, термінологію професійної діяльності викладача вищої школи	підготовка звіту, самостійне вивчення фахової та наукової літератури	відгук наукового керівника щодо проведених занять, захист звіту	20
1.2	Знати дидактику вищої школи, традиційні й інноваційні методи викладання у вищій школі	відвідування лекційних занять наукового керівника та інших викладачів кафедри	консультування з науковим керівником щодо підготовки звіту	10
2.1	Вміти здійснювати пошук та добір інформації для вирішення завдань дидактичного характеру	самостійна підготовка методичних матеріалів для проведення занять	співпраця з науковим керівником щодо підготовки звіту	10
2.2	Вміти використовувати у викладацькій діяльності сучасні інтерактивні методи та технології	підготовка презентації та інших методичних матеріалів, необхідних для проведення навчальних занять	відгук наукового керівника щодо проведених занять, захист звіту	10
3.1	Демонструвати здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, роботи в режимі дистанційного он-лайн доступу	підготовка презентації та інших методичних матеріалів, необхідних для проведення навчальних занять	відгук наукового керівника щодо проведених занять, консультування з науковим керівником щодо підготовки звіту, захист звіту	20
3.2	Демонструвати здатність до застосування професійних та етичних норм і принципів, які гарантують високу якість викладацької діяльності	підготовка презентації та інших методичних матеріалів, необхідних для проведення навчальних занять	відгук наукового керівника щодо проведених занять	10
4.1	Демонструвати розуміння особистої відповідальності за професійну діяльність, саморозвиток та самовдосконалення, як викладача вищої школи	підготовка презентації та інших методичних матеріалів, необхідних для проведення навчальних занять	відгук наукового керівника щодо проведених занять, захист звіту	20
ВСЬОГО				100

6. Співвідношення результатів асистентської практики з програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати асистентської практики						
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1
ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.			+				
ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	+					+	+
ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.		+	+			+	+
ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.		+	+			+	+
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних політико-економічних завдань.			+	+	+	+	+
ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних і політико-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.				+	+		
ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан і тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.			+	+	+	+	+
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.			+		+	+	+
ПРН 15. Планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки за результатами досліджень, презентувати результати, аргументувати свою думку.			+		+	+	+
ПРН 16. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17. Використовувати сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки

7.1. Підведення підсумків практики

Формою звітності про проходження асистентської практики є звіт встановленого зразка.

Підсумкове оцінювання відбувається у формі диференційованого заліку.

Після завершення практики студенти доповідають про виконання програми практики на звітній (підсумковій) конференції. Захист звітів з практики відбувається перед комісією, що формується із представників випускової кафедри.

7.2. Оцінювання результатів проходження практики

Оцінка проходження студентом асистентської практики складається з суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики.

Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок магістра, набутих під час проходження асистентської практики, встановлюється за 100-бальною шкалою і за національною (чотирибальною системою).

Шкала балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки за асистентську практику:

№ з/п	Зміст завдання	Кількість балів	Максимальна кількість балів
1.	Підготовка та прочитання 2-х лекцій разом з лектором з дисциплін, які викладаються науковим керівником	0-5-10	10
2.	Підготовка проведення 2-х семінарських (практичних або лабораторних) занять	0-5-10	10
3.	Підготовка навчально-методичного забезпечення проведення семінарських (практичних або лабораторних) занять	0-5-10	10
4.	Розробка завдань та організація самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються	0-5-10	10
5.	Підготовка навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт, залікових робіт та іспитів з дисциплін, що викладаються	0-5-10	10
6.	Створення мультимедійних презентацій до занять з навчальної дисципліни	0-5-10	10
7.	Відвідування аспірантами лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять та консультацій, що проводять провідні викладачі випускової кафедри	0-5-10	10
8.	Оформлення звіту	0-5-10	10
9.	Захист звіту про практику	0-10-20	20
Загальна максимальна кількість балів			100

Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, відгуку керівника, рівня знань та захисту звіту з практики.

В разі неподання звіту, характеристики, інших обов'язкових документів або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики студент має право на повторний захист протягом 3 наступних тижнів семестру після проведення підсумкової конференції з практики.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Проходження асистентської педагогічної практики передбачає виконання студентом наступних видів робіт:

- підготовку та прочитання 2-х лекцій разом з лектором з дисциплін, які викладаються науковим керівником;
- підготовку та проведення 2-х семінарських (практичних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення семінарських (практичних) занять;
- створення мультимедійних презентацій до занять з навчальної дисципліни;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- відвідування студентами лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять та консультацій, що проводять провідні викладачі кафедри.

9. Рекомендовані джерела

Офіційні документи:

1. Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII «Про вищу освіту» / [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» / [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
3. Лист Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів» / [Електронний ресурс]. URL : <http://zu.edu.ua/teaching.html>

4. Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (нова редакція) код ЄДРПОУ 02070944. Погоджено конференцією трудового колективу Київського національного університету імені Тараса Шевченка, протокол № 2 від 19.06.2015 року. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України № 802 від 24.07.2015 р. / [Електронний ресурс]. URL : <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-20-58/75-2013-01-16-01-00-41.html>

5. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (затверджено Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України № 610 від 23.03.2021 року) https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf

Монографії:

1. Базилевич В.Д., Ільїн В.В. Метафізика економіки. Київ: Знання, 2007. 718 с.
2. Базилевич В.Д., Ильин В.В. Метафизика экономики. 2-е изд., испр. и доп. Киев : Знання; Москва : Рыбари, 2010. 925 с.
3. Базилевич В.Д., Ильин В.В. Философия экономики. История. Киев: Знання; Москва : Рыбари, 2011. 927 с.
4. Базилевич В.Д., Ильин В.В. Экономико-философская мысль современного мира. Киев : Знання, 2015. 821 с.
5. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования ; пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева. Москва : Academia, 1999, 786 с.
6. Блауг Марк. Методология экономической науки, или Как экономисты объясняют; пер. с англ.; науч. ред. и вступ. ст. В.С. Автономова. Москва: НП «Журнал Вопросы экономики», 2004. 416 с.
7. Гайдай Т.В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст : монографія. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 296 с.
8. Гэлбрейт Дж.К. Экономические теории и цели общества. Москва: Прогресс, 1979.
9. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. Київ: Знання, 2008. 431 с.
10. І. Вернадський. Витоки. Творча спадщина у контексті історії економічної думки в Україні ; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2009. 862, [2] с., [12] с. іл.
11. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура ; пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана. Москва : ГУ ВШЭ, 2000. 608 с.
12. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства ; пер. з англ. Київ: «Ваклер», 2007. 304 с.
13. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег ; пер. с англ. Москва: Гелиос АРВ, 1999.

14. Клодт Хеннінг та ін. Нова економіка: форми вияву, причини і наслідки ; монографія. Київ: Таксон, 2006. 306 с.
15. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики. Москва : Экономика, 1989.
16. Кун Т. Структура научных революций. Москва: Прогресс, 1975.
17. Маркс К. Капитал. В 4-х т. *Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд.* Москва, 1961. Т. 23–25.
18. Маршалл А. Принципы политической экономии. В 3-х тт. Москва, 1983-1994.
19. М. Бунге: сучасний дискурс ; за ред. В.Д. Базилевича ; монографія. Київ : Знання, 2005. 697 с.
20. Маслов А.О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія; 2-ге вид., випр. і доп. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 512 с.
21. Ойкен В. Экономические системы. *THESIS*. Т. 1. Вып. 2. 1993.
22. Политическая экономия: прошлое, настоящее, будущее [текст: монографія ; под ред. В.М. Гейца, В.Н. Тарасевича. Киев : ЦУЛ, 2014. 1056 с.
23. С. Булгаков. Розмисли. Творча спадщина у контексті ХХІ століття; за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2006. 903 с. (Славетні постаті).
24. Слуцький. Визнання. Творча спадщина з погляду сучасності: Ммонографія ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2007. 919 с.
25. Сміт Адам. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Port-Royal, 2001. 594 с.
26. Стёпин В.С. Теоретическое знание. Москва: Прогресс-Традиция, 2003. 744 с.
27. Фридман М. Если бы деньги заговорили... Москва, 1998.
28. Чухно А.А. Твори в 3-х томах. Київ: «Логос», 2006-2007.
29. Шумпетер Й.А. История экономического анализа. В 3-х т. Санкт-Петербург, 2011.

Навчальні посібники та підручники:

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 708 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. : практикум з макроекономіки : навчальний посібник ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 351 с.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. ; практикум із мікроекономіки : навчальний посібник ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 303 с.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка : основні поняття і категорії : навч. посібник. Київ : Знання, 2006. 263 с. (Вища освіта ХХІ століття).
5. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: підручник ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2004. 851 с.

6. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси : навчальний посібник. Київ, 2002.
7. Гальчинский А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення : курс лекцій. Київ : «АДЕФ-Україна», 2010. 572 с.
8. Гальчинский А.С. Політична нооекономіка : начала оновленої парадигми економічних знань. Київ : Либідь, 2013. 472 с.
9. Гезліт Г. Економіка в одній лекції. Львів : Сейбр-Світло, 1995. 166 с.
10. Загальна економіка : підручник ; за ред. І.Ф. Радіонової. 2-ге вид. доп. і перероб. Київ : А.П.Н., 2000. 392 с.
11. Економічна теорія. Політекономія : підручник ; за ред. В.Д. Базилевича. 5-е вид., стер. Київ : Знання-Прес, 2006. 615 с.
12. Економічна теорія. Політекономія: практикум : навч. посібник ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2010. 494 с.
13. Історія Економіки та економічної думки: підручник; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ: Знання, 2018. 775 с.
14. Історія Економіки та економічної думки : Навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей освітнього рівня «Бакалавр» : упорядники В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай, А.О. Маслов, І.В. Назаров, О.П. Нестерко. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2018. 168 с.
15. Історія економічних учень: підручник. Базилевич В.Д., Гайдай Т.В., Гражевська Н.І. та ін. За ред. Проф. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2004. 1300 с.
16. Історія економічних учень : хрестоматія : навч. посіб. ; уклад. : В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, А.О. Маслов та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 1198 с.
17. История экономических учений: учебник: в 2 ч. Ч. 1; под ред. В.Д. Базилевича ; Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко. Киев : Знання, 2015. 583 с.
18. История экономических учений: учебник: в 2 ч. Ч. 2; под ред. В.Д. Базилевича ; Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко. Киев : Знання, 2015. 559 с.
19. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика : пер. с 17-го англ. изд. Москва : ИНФРА-М, 2008. – XXXVI, 972 с.
20. Маслов А.О. Інформаційно-знаннява економіка : підручник. 2-ге вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 559 с.
21. Маслов А.А., Осик Ю.И., Айнабек К.С. Информационная экономика: теоретические основы : учебник. Караганда : Изд-во КарГУ, 2014. 457 с.